

143 DIREKTORN FÖR MYNTVERKET – J. V. SNELLMAN 23.VII 1863

RA, Senatens arkiv

Till Chefen för första Afdelningen af Kejslerliga Senatens Finance Expedition, Herr Senatorn, Kanslirådet J. W. Snellman

10 Till svar å Herr Senatorns mig genom äradt bref af den 22 innevarande Juli förelagda fråga »inom hvilken kortaste möjliga tid myntverket kan blifva iståndsatt att börja pregling af Marksilfver och nödigt skiljemynt» får jag i ödmjukhet anmäla, att sedan byggnaden för myntverket numera framskridit så långt att dess fullbordande inom den enligt kontrakt med entreprenören fastställda tiden eller den 1. nästkommande Oktober kan såsom högst sannolikt emotses och då, i fall omständigheterna sådant påbjuda, maskineriets uppställande lika sannolikt kan vidtaga redan en månad tidigare, jag anser möjligt att i händelse af tvingande behof samt såsom följd af deremot svarande särskildt påskyndande åtgärder, myntpreglingen väl kan taga sin början under loppet af nästkommande November månad, men icke 20 tidigare.

Aug. F. Soldan

Helsingfors den 23. Juli 1863

144 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 23.VII 1863

RA, Senatens arkiv

30 ... dervid Senatorn Snellman utlät sig: – att hos Senatorn i öfvervägan- de kommit, hurusom å ena sidan hypotheksföreningen icke utan äfventyr för sitt bestånd kunde upptaga eller erhålla något utländskt lån förrän, i enlighet med Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga förordnande för den 8/20. Augusti 1862., metalliskt mynt blifvit förklaradt för enda lagliga värdemätare i landet samt härigenom pappersmyntets fasta värde och vaxelkursens stadga garanterats; hvaremot å andra sidan, på sätt upplyst blifvit, finska banken för närvarande icke ägde det belopp valuta i förhållande till dess utgifna sedlar att densamma, om åberopade Nådiga förordnande sattes, i verkställighet, kunde möta 40 den motsedda silfverutvexlingen, jemte det icke heller statsverket hade någon utväg att utan nytt lån förse banken med den härföre nödige valuta till belopp, enligt banko Direktionens förberörde utlåtande, af sex miljoner mark, men att, i händelse Hans Kejslerliga Majestät tacktes i Nåder bifalla till det af hypotheks föreningen väckta och af Senatens på banko Direktionens framställning, den 28. sistvikne Maj hos Hans Kejslerliga Majestät i underdånighet förordade förslag att hypotheks- föreningen finge i banken deponera högst tolf miljoner mark af de utländska valutor föreningen kunde få genom ifrågakomne lån upp- bära, banken skulle dymedelst erhålla den för silfverutvexlingen vid 50 myntreformens genomförande nödigansedda förstärkning i metalliskt mynt, så att i följd af nämnde transaktion intet hinder komme att i detta hänseende möta verkställigheten af förordnandet om myntföränd- ringen.

Och tillkännagaf Senatorn härvid att, enligt af Senatorn särskildt inhemtad utredning, utaf de för statsverkets räkning utgifna obliga-

tioner på etthundra, trehundra och niohundra rubel med fyra procents ränta på ränta ett belopp af en miljon etthundra tjugusextusen sexhundra nittioen rubel allaredan vore ur rörelsen indraget, samt, enligt derom den 20. sistlidne Januari af Senaten utfärdad kungörelse den 1. nästinstundande Augusti en miljon sextiotusen, sjuhundra tjugu rubel och den 1. derpåföljde September hela återstoden deraf uppgående till endast trehundra femtiotusen rubel komma att inlösas, samt att i amortisementsfonden hitintills redan indragits de för Saima kanals och jernvägs arbeten i landet utfärdade obligationer med tre och tre femtedels procents ränta till ett värde af fyrahundra åttatiosjutusen rubel, så att deraf numera funnes utelöpande obligationer för endast ungefär sexhundra trettontusen rubel, hvilkas indragning, i anseende till dessa obligationers begärlighet och lämplighet för cirkulationen, icke heller för myntreformens genomförande erfordrades, men likväl utan svårighet kunde verkställas i den mon statsverkets, för spanmåls-uppköp, med anledning af sistlidet års missväxt gifna förskott, till detsamma återbetalas, hvilken återbetalning vid ingången af nästinstundande November månad kunde anses vara i det närmaste till fullo verkställd.

Med afseende härå och då jemväl finska bankens på silfver rubel utställda sedlar sedan den 1. sistlidne Juni blifvit och fortfarande blifva emot de nya marksedlarne invexlade, hvarigenom de förra dragits och dagligen allt mera dragas ur rörelsen, samt myntverkets anläggning redan så långt framskridit att, enligt hvad Direktorns ofvanbemälda meddelande innehölle, utpregling af mark silfver och skiljemynt äfven kunde vidtaga i nästkommande November månad, kunde Senatorn, såvida den i första punkten af åberopade nådiga förordnande för den 8/20. Augusti 1862. föreskrifna vilkor och förberedande åtgärder för myntreformens slutliga genomförande blifvit i förstnämnde måtto fullgjorde, icke tveka att hos Hans Kejsrerliga Majestät i underdånighet anhålla, det ville Hans Kejsrerliga Majestät, med afseende å hypotheksföreningens ifrågavarande ansökning samt föreningens säkerställande för framtiden, Nådigst förklara, att så snart hypotheksföreningen, enligt sitt erbjudande och på de vilkor Senaten föreslagit, i Finlands bank deponerat åtta miljoner mark i goda utländska valutor, det metalliska myntet får påbjudas vara den enda lagliga värdemätaren i landet, samt derhos tillåta att denna förklaring må meddelas hypotheksföreningens direktion och de enligt föreningens beslut Direktionen till biträde utsedda fem rådgifvande kommitterade, på det att Direktionen i förlitande till denna Nådiga försäkran må kunna vidtaga för det tilltänkta utländska lånets erhållande nödige åtgärder.

Emedan likväl icke nödigt vore, att banken för silfver utvexlingen öppnades omedelbart efter det densamma af hypotheksföreningen emottagit den för ändamålet erforderliga valutan af åtta miljoner mark, utan härmed kunde, efter hvad omständigheterna och isynnerhet den utländska kursens ståndpunkt föranledde, uppskjutas en kortare eller längre tid, öfverlemnade Senatorn till Hans Kejsrerliga Majestäts höga afgörande underdånigst, huruvida den i andra punkten af Hans Kejsrerliga Majestäts ofvanberörda Nådiga förordnande förutsatta kommunikation i ärendet med Finans Ministern i Kejsaredömet må med anledning af förevarande underdåniga framställning ske eller om dermed, enligt det Nådiga förordnandets lydelse, borde uppskjutas till dess Senaten blefve i tillfälle att underdånigst föreslå en bestämd tidpunkt för metalliska myntets förklarande att vara det enda obligatoriska betalningsmedlet i landet.

Till detta underdåniga förslag trodde Senatorn äga så mycket större anledning som icke blott erhållandet af ifrågavarande lån vore under närvarande omständigheter för landets jordbrukare af högsta nöd påkalladt, utan äfven myntreformen, som på anfördt sätt derigenom möjliggjordes, i synnerhet vid denna tidpunkt vore för hela landet af den utomordentligaste vigt, emedan det genom denna åtgärd skulle ställas i säkerhet mot de oberäkneliga förluster, som under möjliga eventualiteter kunde ådragas detsamma i följd af sedelmyntets närvarande osäkra värde.

10 Men då vid lånenegociationer af det slag, hvarpå hypotheksföreningen är betänkt, den bankir, med hvilken affären uppgöres, endast villkorligt förbinder sig att leverera hela lånebeloppet och det i följd häraf kunde inträffa att hypotheksföreningen erhöle blott en mindre del af det kontraherade lånet och därför icke kunde ställa det för myntreformens verkställande erforderliga beloppet af åtta miljoner mark till finska bankens disposition, ville Senatorn, såvida gagneligt vore att hypotheksföreningens bemödanden af styrelsen på allt sätt understödjdes och jemväl billigt att densamma icke åhvälfves några, af myntväsendets närvarande osäkerhet härrörande förluster, hos Hans
20 Kejsrerliga Majestät i underdånighet hemställa, det banken må tillåtas att årligen mot sina sedlar lemna hypotheksföreningen al pari ett så stort belopp silfver som motsvarar den annuitet föreningen bör för det erhållna utländska lånet erlægga.

Hvad slutligen anginge den af hypotheksföreningen begärda garantin från statens sida för lånevilkorens behöriga fullgörande, ansåg Senatorn en sådan garanti öfverhufvud icke medföra någon risk för statsverket, emedan hypotheksföreningens delägare vore med sina intecknade egendomar solidariskt ansvarige för alla föreningens in-
30 gångna förbindelser. Endast i det fall att hypotheksföreningen komme att i följd af myntreformens uteblifvande och sedelmyntets fallande utbetala en högre annuitet för sitt lån, kunde densamma för tillfället blifva oförmögen härtill och statsverket nödgas gå i förskott för utbetalningen. Men då en dylik garanti vore en proprie borgen, lika med egen skuld, och det kunde anses såsom en konsekvens af ständernes grundlagsenliga sjelfbeskattningsrätt att regeringen icke utan ständernas bifall må sätta statsverket i någon skuldförbindelse, om icke trängande nöd vore för handen, ville Senatorn underdånigst tillstyrka, att Hans Kejsrerliga Majestät nådigst måtte hänskjuta denna
40 del af frågan till den snart sammanträdande landtdagens pröfning.

145 J. V. SNELLMAN – A. H. & J. L. SNELLMAN 3. VIII 1863

HUB, JVS handskriftssamling

Älskade Barn! Pappa har under dessa veckor haft så mycket att tänka på och uträtta, att jag icke hunnit skriva till er.

50 Det gör mig ledsen, att ni icke varit mera ute på fiske, utan slagit dank der inne i staden. Nu äro dagarne vackra. Far nu ut alla dagar. Skulle ni vilja fara tillbaka till Niemenkylä så får ni göra det – antingen ni får häst från Ekenäs ända fram eller färdas med skjuts. Se blott till, att ni icke tappar något af era saker och lägg hö under fiollådorna.

Ni har väl beskedligt läsit och spelat hvar dag? Repetera i historien, hvad / Janne / läsit förut; och väl vore om Janne kunde hinna med litet